

Januari 2018

Visiedocument Identiteit van de nieuwe gemeenteraad.

Wat voor raad willen we zijn?

De projectgroep Identiteit van de raad:

Harma Dost, Sietske Journée, Nannet Gijzen, Anne-Marie Smits.

De griffiers: Henk Reijsoo, Jelte van der Meer, Marike Hegeman en Stado van der Veen.

Inleiding:

Op 18 september 2017 heeft de raadsklankbordgroep besloten tot het instellen van een projectgroep met als taakstelling de ontwikkeling van een visiedocument “identiteit van de raad”, om daarmee een antwoord te geven op de vraag: ‘Wat voor raad zou de gemeenteraad van Het Hogeland moeten zijn?’

In het visiedocument Ruimte! vastgesteld door de vier raden op 18 mei jl. is een toekomstvisie op de nieuwe gemeente Het Hogeland geformuleerd. Het is aan te bevelen om naast deze visie ook een visie op hoofdlijnen te ontwikkelen over de identiteit van de raad, dit zal ook het uitgangspunt zijn voor de richting en de werkwijze van de raadseigen projectgroepen die zich bezighouden met zaken rondom de raad, te weten:

- Inrichting griffie
- Vergaderwijze raad
- Harmonisatie regelingen raad
- Burgerkracht
- Planning & Control
- Rekenkamer
- Excursies

Doel / status van deze visie

Deze notitie vindt zijn basis in het visiedocument Ruimte! en dient als onderlegger voor de verdere uitwerking van de thema's in de verschillende raadseigen projectgroepen.

De visie is een inspirerend, uitdagend en dynamisch beeld van de toekomst. Het is een ambitieus en collectief gedeeld beeld, dat perspectieven biedt over een periode van ten minste drie tot vijf jaar.

De visie geeft antwoord op de vraag: 'wie en wat willen we over drie tot vijf jaar zijn en wat hebben we dan te betekenen voor onze omgeving; de inwoners en voor al onze belanghebbenden?

Tevens kan het dienen als inspiratiebron voor raadsleden en nieuwe raadsleden.

Opdracht:

- Het visiedocument dient voldoende richting te geven, zonder gedetailleerd te zijn;
- De projectgroep betreft de raden/raadsleden actief in de ontwikkeling van de visie;
- Voor 1 januari 2018 dient een eindproduct aan de raadsklankbordgroep te worden voorgelegd ter behandeling, zodat het als kader voor de verschillende andere projectgroepen kan gaan dienen.

Om de beoogde actieve betrokkenheid te realiseren heeft de projectgroep besloten de vraagstelling 'wie en wat willen we over drie tot vijf jaar zijn en wat hebben we dan te betekenen voor onze omgeving en voor al onze belanghebbenden?' voor te leggen aan alle politieke partijen in de raden van de vier gemeenten.

Resultaat:

In het onderstaande worden de antwoorden van de verschillende partijen op de gestelde vraag geordend. Er wordt ingegaan op zowel de overeenkomsten als de verschillen. Beide vormen een wezenlijk bestanddeel van de identiteit van de raad. Het eerste - de overeenkomsten - vormt de gemeenschappelijke basis voor de raad om als eenheid te opereren. Het tweede - de verschillen - is inherent aan een raad die bestaat uit individuen en politieke fracties met opvattingen over politieke doelen en manieren om die te bereiken. Het vormt de basis van het politieke debat en de brandstof voor de democratie.

De gemeenschappelijke basis:

De gegeven antwoorden vertonen op veel punten overeenstemming: De toekomstvisie Ruimte wordt door meerdere partijen genoemd. Het streven dicht bij de burger te staan, midden in de samenleving, naar buiten gericht te zijn (aanhoren en meewegen van de belangen van inwoners, geloven in de kracht van inwoners, raadsleden en inwoners als partners).

Het streven ook om ruimte te bieden aan burgers en groepen van burgers zelf met (nieuwe) initiatieven te komen en (nieuwe) vormen te ontwikkelen om deze initiatieven tot wasdom te brengen (heldere paden voor inbreng van inwoners).

Vertrouwen is een begrip dat meermaals wordt genoemd en ook loslaten.

Niet alleen ten aanzien van de raad als geheel, ook ten aanzien van de raadsleden individueel worden veel opvattingen gedeeld. Een raadslid moet integer, open en empathisch zijn en moet beschikken over kennis van ontwikkelingen in de samenleving en in het openbaar bestuur.

Ook in tijden van verandering behoudt de raad haar vaste rollen: de controlerende, de kaderstellende en de volksvertegenwoordigende rol.

Het is een blijvende taak van de raad individuele belangen af te wegen tegen het algemeen belang. De raad heeft de blijvende verantwoordelijkheid jegens degenen die minder gemakkelijk de hen in de participatiesamenleving toebedachte rol kunnen vervullen.

De verschillen:

De verschillen tussen de partijen hebben niet zozeer betrekking op de richting waarin ontwikkelingen plaatsvinden, als wel 'de mate waarin' en 'de wijze waarop'.

Er zijn verschillen in de mate waarin (en het tijdstip waarop) burgers worden betrokken bij het formuleren en het vormgeven van beleid;

er zijn verschillen in de mate waarin er ruimte is naast de representatieve democratie voor allerlei vormen van meer directe democratie;

er zijn verschillen in de mate waarin burgers die zeggenschap krijgen over beleid, ook zeggenschap krijgen over de daarbij behorende middelen (en de mate van detaillering van de hierover af te leggen verantwoording);

er zijn verschillen in de mate waarin de politieke partijen actief inzetten op het bewerkstelligen van maatschappelijke verandering.

Op deze verschillen zal het debat in de nieuwe raad van de gemeente Het Hogeland zich richten.

Mede afhankelijk van de uitkomst van de verkiezingen zal in deze vraagstukken in de nieuwe raad een balans moeten worden gevonden.

De actielijst:

De reacties van de politieke partijen bevatten naast gedachten over de identiteit van de raad ook tal van concrete suggesties: dorpenrondes, beeldvormende vergaderingen in de buurt, (in meerdere opzichten) toegankelijke overheidsgebouwen, nieuwe communicatiemiddelen, politieke cafés, delen van de raad verbinden aan een gebied, een burgerbegroting. Het zijn stuk voor stuk onderwerpen waar andere raadswerkgroepen mee aan de slag kunnen om de identiteit van de raad handen en voeten te geven.

Visie Ruimte!

"...De raad, het college en de organisatie van de nieuwe gemeente Het Hogeland moeten zichzelf ruimte geven, van elkaar ruimte krijgen en met elkaar ruimte voelen om te experimenteren – nieuwe dingen te opperen, nieuwe wegen in te slaan.

...Een overheid die de ambitie heeft dicht bij de inwoners te willen zijn, denkt na over de wijze waarop zij die inwoners het beste kan bereiken en van dienst kan zijn.

...Het gemeentebestuur – raad en college – en de gemeentelijke organisatie dienen zelfbewust te opereren en bestuurskracht uit te stralen. We wijzen er op dat de gemeenteraad, het college en de organisatie van de nieuwe gemeente Het Hogeland daartoe over hun rolinvulling dienen na te denken: een openbaar bestuur dat dicht bij zijn inwoners staat en integraal werkt..."

Visie identiteit nieuwe raad gemeente Het Hogeland

Het begrip ruimte veronderstelt vertrouwen. Vertrouwen hebben en geloven in de kracht van onze inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en bestuurders, maar bovenal in de competenties van de inwoners van de dorpen die betrokken en bereid zijn te investeren in hun directe woonomgeving.

Ruimte geven aan initiatieven vanuit de samenleving betekent wel dat de raad inschikt; anders gezegd ruimte afstaat. In een gemeente die uitspreekt 'lef' te hebben, moet de raad de moed hebben om te experimenteren met vormen van directe democratie. Daarbij moet gewerkt worden aan een cultuur waarin raad(sleden) en inwoners elkaar als partner beschouwen.

De raad moet hierbij voorwaarden scheppen en de participatie van burgers in de samenleving mogelijk maken, met andere woorden: 'de verbinder zijn'.

Een raad die inzicht heeft in de dynamiek in haar omgeving en weet in te spelen op wat er in de gemeenschap leeft, dat verlangt een blik naar buiten en betrokkenheid bij de gemeenschap om écht het gesprek te kunnen voeren. Om de raad in haar rol te ondersteunen is het daarbij nodig dat de raad dichtbij de burger komt door soms letterlijk in de buurt te vergaderen en in haar vergaderstructuur rekening houdt met zogenaamde 'beeldvormende vergaderingen'.

Goede samenwerking binnen het gemeentebestuur is cruciaal. En voor inwoners is er maar één gemeente Het Hogeland: dat geheel moeten we samen uitdragen, en tegelijkertijd verlangt het helderheid in de verdeling van verantwoordelijkheden tussen de samenleving, de gemeenteraad, het college van B&W en het ambtelijk apparaat.

De raad heeft een eigen verantwoording als gekozen volksvertegenwoordiger en heeft als taak het algemeen belang te bewaken zodat geen enkele groep, zowel maatschappelijk of politiek, wordt buitengesloten.

Dat betekent een duidelijke, zichtbare raad met een profiel: betrouwbaar, met compassie en zich goed bewust van haar positie. Kaderstellend, controlerend maar vooral volksvertegenwoordiger.

Belangrijke kernwaarden voor de nieuwe raad zijn: respectvol, vertrouwen hebben in elkaar, kennis van zaken, openheid, tolerant, verbindend, onderzoekend, betrokken en samenwerken.

Vertrouwen geven aan het college betekent dat de raad stuurt op hoofdlijnen van beleid en zich niet inlaat met details in de uitvoering.

De raad is niet alleen waakhond van het college, maar heeft ook oog voor de kwaliteit van het eigen functioneren en de afzonderlijke leden. Daarbij behoort aandacht te zijn voor integriteit.

De nieuwe raad dient daarbij ook te investeren in zichzelf.

De raad van de toekomst zal met behulp van de kernwaarden, die eerder benoemd zijn, samen met het College en inwoners de lokale democratie een smoel moeten geven die past bij deze tijd.

Bewonersinitiatieven schieten als paddenstoelen uit de grond en hoe de overheid daar mee omgaat is een interessant leerproces, waarin fouten gemaakt mogen worden.

Leren zonder fouten kan niet! De nieuwe raad kan, mits het die nieuwe rol voortvarend oppakt, een belangrijke schakel kan zijn tussen samenleving en overheid.

Dichtbij mensen, met een koel hoofd en een warm hart.

De identiteit van de nieuwe raad is opgebouwd uit de identiteiten van de individuele raadsleden, die als individuen weer te maken hebben met de identiteit van de politieke partijen waar ze voor staan. Daarom zal de vorming van de identiteit van de nieuwe raad een dynamisch proces zijn, het moet groeien.

Daar moeten we met elkaar de tijd voor nemen.